

SAVONIA

OPINNÄYTETYÖ - AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO
KULTTUURIALA

NAISTEN NAHKAVAATE- MALLISTO KOLARIN SUUTARI HANILLE

TEKIJÄ: Tytti Lakso

Koulutusala Kulttuuriala			
Koulutusohjelma/Tutkinto-ohjelma Muotoilun koulutusohjelma			
Työn tekijä(t) Tytti Lakso			
Työn nimi Naisten nahkavaatemallisto Kolarin Suutari HaNille			
Päiväys	08.05.2017	Sivumäärä/Liitteet	39/8
Ohjaaja(t) Ulla Rytönen			
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani(t) Kolarin Suutari HaNi			
Tiivistelmä			
Opinnäytetyön tavoitteena oli suunnitella ja toteuttaa naisten nahkavaatemallisto kolarilaiselle Kolarin Suutari HaNille. Suutari HaNi on erikoistunut valmistamaan nahkatuotteita, joten mallistossa käytettiin päämateriaalina poronnahkaa. Nahkatuotteiden valmistus Suomessa on pientä ja mallistolla on hyvä mahdollisuus lisätä Suutari HaNin asiakaskuntaa ja kilpailukykyä. Opinnäytetyön tekeminen aloitettiin tutustumalla nahkaan pukinemateriaalina. Opinnäytetyössä käytiin läpi nahan materiaalisia ominaisuuksia, eri eräinten nahkojen eroja ja niiden soveltuvuutta eri tuotteisiin. Suunnitteluprosessissa käytettiin Victor Papanekin tuotteen funktioanalyysia. Hänen kehittämänsä kuutiomalli havainnollistaa, kuinka tuotteen jokainen ominaisuus eli käyttö, tarve, telesis, assosiaatiot, estetiikka ja menetelmät ovat yhteydessä toistensa kanssa. Jokaisen ominaisuuden alle koottiin sekä tilaajan että tekijän ajatukset ja toiveet. Opinnäytetyö sisältää myös luonnostelu-, kaavoitus-, leikkuusuunnitelma- ja kokoamistyyövaiheen. Malliston tuotteista valmistettiin kolme tuotetta eli kaksi liiviä ja hame, joista tehtiin myös esityskuvat sekä tuote- ja materiaalikortit. Mallistokokonaisuudesta koostettiin mallistolakana.			
Avainsanat Kolarin Suutari HaNi, mallistot, nahka, nahkavaatteet			

Field of Study Culture			
Degree Programme Degree Programme in Design			
Author(s) Tytti Lakso			
Title of Thesis Women's leather clothing collection for Kolarin Suutari HaNi			
Date	08.05.2017	Pages/Appendices	39/8
Supervisor(s) Ulla Rytkönen			
Client Organisation /Partners Kolarin Suutari HaNi			
Abstract The main purpose of this thesis was to design and manufacture women's leather clothing collection for Kolarin Suutari HaNi. Suutari HaNi has specialized in manufacturing leather products, therefore the collection's main material was reindeer leather. The leather production is small in Finland and the collection has a good chance to increase customer base and competitiveness for Suutari HaNi. The thesis was started by exploring the leather as a clothing material. The thesis consists of the material features of leather, differences of several animal leathers and their suitability for different products. In the design process was used the functional analysis of the product by Victor Papanek. The schema developed by him demonstrates how all the six qualities are connected to each other. The ideas and wishes of the client and maker were collected after this schema. The thesis also consists sketching, modelling, cutting planning and combining stages. Three products were produced from the collection from which were made fashion illustrations, product cards and material cards. Products of the collection were combined to collection sheet.			
Keywords Kolarin Suutari HaNi, collections, leather, leather clothing			

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	5
1.1	Työn tavoitteet	5
1.2	Käsitteet.....	5
2	OPINNÄYTETYÖN TAUSTA	7
2.1	Yhteistyökumppani	7
2.2	Omat taustat	8
3	TIETOPERUSTA	9
3.1	Nahka pukinemateriaalina	9
3.2	Kromiparkitus - kasviparkitus	12
4	MALLISTON SYNTY	13
4.1	Suunnitteluprosessi	13
4.2	Toteutusprosessi.....	25
4.3	Lopputulos	33
5	LOPPUPÄÄTELMÄT	36
5.1	Yhteistyökumppanin palaute	36
5.2	Itsearviointi	36
	LÄHTEET JA TUOTETUT AINEISTOT	37
	LIITE 1: MALLISTOLAKANA 1/1	
	LIITE 2: ESITYSKUVAT 1/1	
	LIITE 3: TUOTE- JA MATERIAALIKORTIT 6/6	

1 JOHDANTO

Sain aiheen opinnäytetyöhön ystävältäni, jolla on nahkatuotteisiin keskittyvä suutariyritys. Perustaja Hanna Nikumaa haluaa laajentaa tuotevalikoimaansa naisten vaatteisiin ja pyysi minua suunnittelemaan hänelle pienen naisten vaatemalliston, jossa päämateriaalina käytetään poronnahkaa. Tällainen kehittämistyö antoi minulle hyvän tilaisuuden kehittää itseäni sekä suunnittelijana että ompelijana. Mallistolla on hyvä mahdollisuus laajentaa Suutari HaNin asiakaskuntaa ja lisätä kilpailukykyä, sillä nahkatuotteiden valmistus on Suomessa hyvin vähäistä ja enää löytyy vain muutama alan ammattilainen, kun tuotanto on siirtynyt halvemman työvoiman maihin. Samalla saan hyvää näkyvyyttä itselleni ja yhteistyö auttaa minua kehittämään omaa suunnittelija-identiteettiäni, sekä tuomaan sen näkyville mallistoon yhdessä tilaajan näkemysten kanssa. Lisäksi minulla on jatkossa mahdollisuus työllistyä Suutari HaNille.

Olen aina ollut kiinnostunut nahkatuotteista, etenkin materiaalin kestävyys, pitkäikäisyys ja kierrätettävyyden vuoksi. Opintojeni ohella ympäristötietoisuus on laajentunut ja suosioni kotimaisia tuotteita kohtaan on kasvanut. Materiaalina nahka on minulle kuitenkin melko tuntematon, enkä ole työstänyt sitä paljoakaan. Tietoa nahan työstämisestä hain niin alan kirjallisuudesta kuin haastattelin Suutari HaNia ja tutustuin itse materiaaliin tekemällä pieniä ompeluharjoitteita.

1.1 Työn tavoitteet

Opinnäytetyöni tavoitteena oli suunnitella ja toteuttaa kaupallinen naisten vaatemallisto sesongille syksy – talvi 17/18, jonka päämateriaalina on nahka. Tarkoitukseni oli tehdä malliston tuotteista laadukkaita, kestäviä ja malliltaan ajattomia, joita kuluttajat voisivat käyttää niin työelämässä kuin muodollisemmissakin tilaisuuksissa. Mallisto sisältää viisi (5) tuotetta, joista kolme toteutettiin ja valokuvattiin. Tein mallistolakanan lisäksi jokaisesta toteutettavasta tuotteesta esityskuvan, tuotekortin ja materiaalikortin.

1.2 Käsitteet

Raakanahka

on eläimen käsittelemätön nahka. (Jaakola, Engblom ja Sundström 2002, 12).

Vuota

nimitystä käytetään suuren eläimen, kuten nautaeläimen nahasta. (Jaakola ym. 2002, 12).

Nahka

tarkoitetaan yleensä pienemmän eläimen, kuten vuohen tai lampaan nahkaa. (Jaakola ym. 2002, 12).

Parkitus

tarkoittaa eri menetelmiä, jolla nahasta saadaan säilyvä ja kestävä, kuten kromiparkitus tai kasviparkitus. (Jaakola ym. 2002, 10).

Nappanahka

on nahka, jonka pinta käsitellään sileäksi, kiiltäväksi ja usein myös vettä hylkiväksi. (Jaakola ym. 2002, 25).

Mokkanahka

on nahka, jonka alapuolesta valmistetaan mokkanahkaa. Mokasta poistetaan sileä pinta, jolloin siitä tulee kevyt ja taipuisa. (Jaakola ym. 2002, 25.)

Neliöjalka

yleisen käytännön mukaan nahan pinta-ala ilmaistaan neliöjalkoina (nj). Neliöjalan pinta-alaksi määritellään 30 cm x 30 cm. (Jaakola ym. 2002, 60.)

Grafis

on saksalainen ammattitason kaavoitus-, sarjoitus- ja asetteluohjelmisto. Ohjelmistoa käytetään maailmanlaajuisesti vaatetusalan yrityksissä, teattereissa ja oppilaitoksissa. (Fashion Team LT.)

2 OPINNÄYTETYÖN TAUSTA

2.1 Yhteistyökumppani

Tässä opinnäytetyössä yhteistyökumppanina toimi Kolarin Suutari HaNi, joka on Hanna Nikumaan vuonna 2015 perustama yhden hengen yritys. Suutari HaNi on erikoistunut nahkatuotteisiin, kuten kenkiin, laukkuihin ja hevosvarusteisiin. Nikumaa aloitti nahkatöiden tekemisen hevostenhoitajan-koulutuksessa Ypäjällä vuosina 2011 – 2014, josta hän jatkoi Koulutus Nordilla 2014 – 2015 jalkinekorjaajaksi. Suutari HaNi tekee tilaustyönä muun muassa lapikkaita (ks. kuva 1), supikkaita, laukuja, reppuja (ks. kuva 2), sekä monenlaisia muita nahkatöitä. Lisäksi suutarilla voi korjauttaa nahkatuotteita, kenkiä ja hevosvarusteita, ja hän verhoilee esimerkiksi moottorikelkkojen istuimia. (Nikumaa 2016-11-18.)

Päämateriaalina Suutari HaNi käyttää eri eläinlajien nahkoja. Kengissä käytetään pääasiassa naudan nahkaa, kuten myös hevosvarusteissa, tosin kenkien vuorimateriaalina on monesti lampaan- tai siannahkaa. Laukuissa ja repuissa Suutari HaNi käyttää poronahkaa. Pehmusteisiin, esimerkiksi hevosvarusteissa, ja koristeisiin hän käyttää sekä poron- tai lampaannahkaa. (Nikumaa 2017-4-10.)

KUVA 1. Lapikkaat.
(Kolarin Suutari HaNi).

KUVA 2. Reppu. (Kolarin Suutari HaNi).

2.2 Omat taustat

Olen opintojeni myötä tullut yhä enemmän kiinnostuneemmaksi luonnonläheisestä suunnittelusta. Haluan huomioida tuotteiden ja materiaalien valmistuksesta aiheutuvat ympäristövaikutukset ja haluan ympäristötietoisuuden näkyvän tuotteen lopputuloksessa. Etenkin kierrätys kiehtoo minua - mitä mahdollisuuksia ja haasteita uusiokäytettävä materiaali antaa tuotteen suunnitteluun.

Luonnonläheisyys näkyy myös materiaalimieltymyksissäni ja valitsen mieluiten luonnonkuituja, kuten pellavaa ja villaa. Etenkin pitkien perinteiden kuidut, kuten pellava ja nokkonen kiinnostavat, ja niiden käyttäminen vaatetusmateriaalina, vaikkakin niiden tuotanto etenkin kotimaassa on hyvin vähäistä. Luonnonläheisyys näkyy vahvana suunnittelija-identiteetissäni. Käytän suunnittelemini tuotteiden pohjana usein luontoa ja pohjoisia juuriani, joihin ammennan niiden inspiroimana muoto-kieltä, tekstuuria ja värejä.

Haastavaa tässä opinnäytetyössä on kokemattomuuteni nahan kanssa työskentelystä, eikä minulla ole aikaisempia vaatetusalan opintoja. Olen aikaisemmin omalla ajallani tehnyt pieniä vaatetusprojekteja itselleni ja nahankin kanssa olen työskennellyt lähinnä hyvin pienessä määrin korjausompe-lun muodossa.

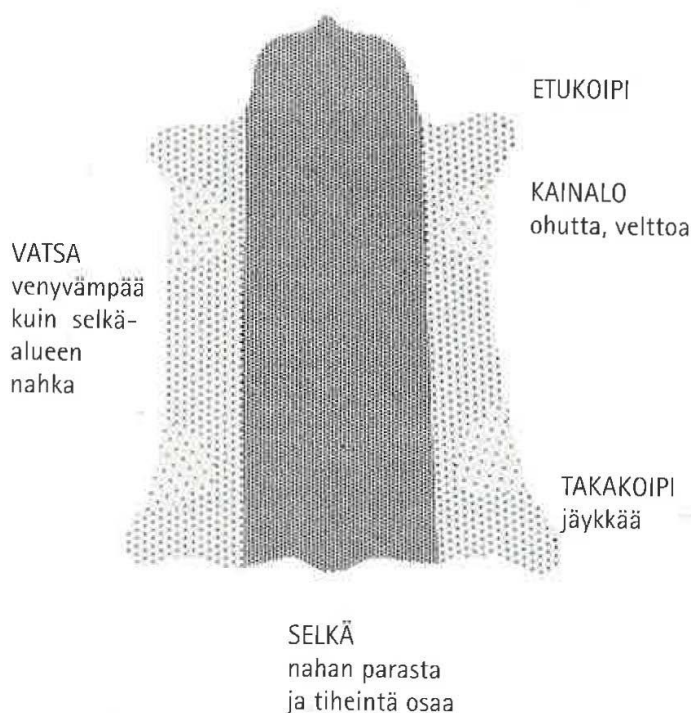
3 TIETOPERUSTA

3.1 Nahka pukinemateriaalina

Nahka on eläinten raakavuodista mekaanisilla ja kemiallisilla prosesseilla muokattu luonnontuote, jolla on erilaisia käyttötarkoituksia. Luonnontuotteena nahka on yksilöllinen sekä muodoltaan että laadultaan, sillä saman vuoden eri osat voivat erota laadullisesti toisistaan. (Jaakola ym. 2002, 12.) Koska nahan rakenne ja ominaisuudet vaihtelevat eri eläimillä hyvinkin paljon, kaikista nahoista ei luonnollisestikaan voi valmistaa samoja nahkalaatuja. Eri eläinten nahoilla on tyypillisiä rakenteellisia eroja kuten paksuus ja kuiturakenne. (Eskelinen ja Franck 1999, 9.)

Yleisimpinä pukinemateriaaleina käytetään lampaan-, sian-, hirven-, poronnahkaa ja naudan pukinappaa. (Jaakola ym. 2002, 26). Nahkatyyppi määrittelee, minkä tuotteen valmistukseen se on soveltuva, esimerkiksi ohut lampaannahka ei välttämättä sovellu kenkänahaksi, eikä paksu nahka sovellu hienoihin käesineisiin. (Eskelinen ja Franck 1999, 9). Nyrkkisääntönä voidaan myös pitää sitä, että naisten nahkapukineissa käytetään ohuempia ja kevyempiä nahkoja kuin miesten vastaaviin tuotteisiin. (Jaakola ym. 2002, 50).

Nahan eri osien laatu on suoraan suhteessa eläimen sisäisen kudoksen tiiviyyteen. Eläimen selkäosa liikkuu vähiten, joten se on tiivistä ja hyväkudoksista. Vatsa ja kainalot liikkuvat paljon ja ovat siten venyneempää ja huonompaa (ks. kuva 3). (Jaakola ym. 2002, 12.) Lisäksi nahassa saattaa olla viikoja kuten arpia, hyönteisten puremia tai jopa reikiä, jotka vaikuttavat nahan laatuun.

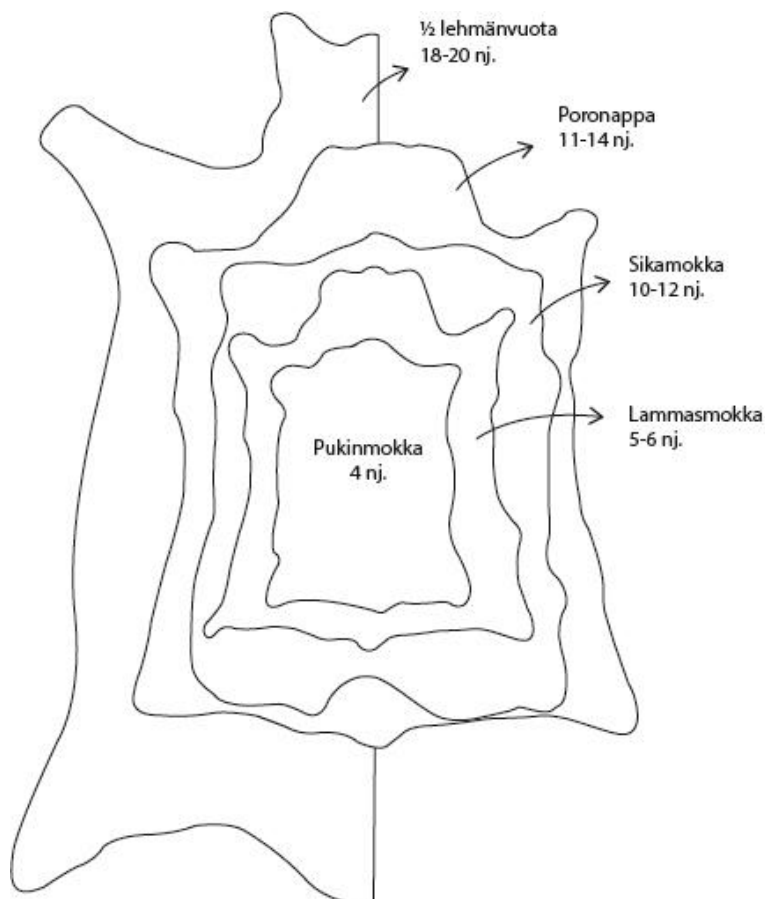

KUVA 3. Vuodan osat ja niiden rakenteellinen tiiviys. (Jaakola ym. 2002, 12.)

Nahat voidaan laadullisten ominaisuuksien perusteella jakaa kolmeen laatuluokkaan.

- I luokka Ensimmäisen luokan nahat ovat keskenään samankaltaisia. Niiden väritys, joustavuus ja vahvuus on koko nahan alueella halutunlaista. Niissä ei ole selkeästi havaittavia pintavirheitä. (Jaakola ym. 2002, 49.)
- II luokka Toisen luokan nahoissa on jo hieman vaihtelua värin ja paksuuden kanssa. Pintavirheitä voi myös olla ja nahan laidoissa esiintyä selkeää venymistä. (Jaakola ym. 2002, 49.)
- III luokka Kolmannen luokan nahat voivat paljonkin poiketa keskenään, pintavirheitä tai reikiä on enemmän koko nahan alueella. (Jaakola ym. 2002, 49).

Jotta nahka voitaisiin käyttää mahdollisimman tehokkaasti ja pienellä hukkaprosentilla, on suunnittelun aikana huomioitava käytettävä nahkalaji ja materiaaliset ominaisuudet, sillä lajien väliset koerot vaihtelevat suuresti (ks. kuva 4). Suuret nahat, esimerkiksi hirven vuota voi olla jopa 40 neliöjalan kokoinen, kun taas lampaannahka voi olla vain 6 nj:n kokoinen. Lisäksi saman nahkalajin nahkojen koot voivat vaihdella paljonkin. Esimerkiksi lampaan nahkojen koot voivat vaihdella 6 – 10 neliöjalan välillä ja eroa on myös nahan muodossa. (Jaakola ym. 2002, 42.)

KUVA 4. Vertailussa eri eläinten nahkojen kokoja. (Sovellettu Jaakola ym. 2002, 43; teksti Kemlin nahkatarvike Oy.)

Nahkapukineen suunnittelussa lähtökohtana on tuotteen käyttötarkoitus ja sen kautta ottaa huomioon jo suunnitteluvaiheessa käytettävän nahan materiaaliset ominaisuudet, jotka vaikuttavat tuotteen teknisiin ratkaisuihin. Materiaalisina ominaisuuksina voidaan pitää nahkojen yksilöllisyyttä koon, muodon ja värien saralla. Laadullisia vaihteluita voi olla nahan eri osissa, sillä nahka voi venyä eri tavalla keskiosassa kuin laita-alueilla. Värityksen voi vaihdella nahan eri osissa. (Jaakola ym. 2002, 42.)

Nahkapukineen suunnittelussa on järkevää ja edullista ottaa huomioon käytettävän nahan koko, ja sen perusteella käyttää tuotteissa sekä pitkittäisiä että poikittaisia jatko- ja leikkuusaumoja, jotka mahdollistavat nahan mahdollisimman tehokkaan käytön. Mitä pienempiä tuotteessa käytettävät kappaleet ovat, sitä taloudellisempi ja järkevämpi leikkuusuunnitelma voidaan tehdä monesta eri nahkalajista. Suuria kappaleita on syytä välttää, sillä nahka on kuitenkin elävä materiaali ja saattaa venyä käytössä. Venyvyys voi vaihdella paljon nahan eri osissa. Samalla nahassa olevien virheiden kiertäminen on helpompaa, kun ne voidaan piilottaa esimerkiksi saumoihin. (Jaakola ym. 2002, 43 – 44.) Toisaalta pieni pintakuluma voi tuoda nahkatuotteeseen uudenlaista luonnetta. Se voi hyvinkin toimia esimerkiksi silloin, kun tuotteeseen halutaan kuluneen vaikutelmaa.

Yhteistyökumppanini toiminta keskittyy Lapin alueelle ja hänen tuotteidensa päämateriaali on poronahka, joten oli selvää, että yhteistyötuotteissa käyttäisimme kromiparkittua poronahkaa. Päädyimme kromiparkittuun nahkaan, koska sitä oli opinnäytetyön aikana helpoiten saatavilla. Poronahkaan päätyminen oli minulle myös eettinen valinta, sillä käytännössä porot liikkuvat luonnossa täysin vapaina. Vaikkakin niitä kasvatetaan enimmäkseen lihan takia, on poron muutkin osat pyritty hyödyntämään mahdollisimman tehokkaasti. Poronahka on pukinemateriaalina pehmeää ja notkeaa, mutta rajatun saatavuutensa vuoksi se on myös kalliimpaa.

Oheinen alla oleva taulukko havainnollistaa eri eläinlajien nahkojen menekkiä bleiseriä ja perushameetta kohden. Ensimmäisessä sarakkeessa ovat nahkalaadut, seuraavassa ovat nahan keskikoko neliöjalkoina nahkalajia kohden. Tuotetta kohden nähdään nahan menekki, eli kulutus, joka kertoo, kuinka paljon nahkaa menee kyseiseen tuotteeseen neliöjalkoina. Viereisessä sarakkeessa hukanprosentin alla on nähtävissä niin sanotusti hukkaan mennyt materiaali, eli nahka joka syystä tai toisesta jää käyttämättä kyseiseen tuotteeseen.

TAULUKKO 1. Esimerkkejä nahan kulutuksesta. (Sovellettu Kemin nahkatarvike Oy).

Nahkalaadut	Nahan keskikoko	Naisten bleiseri		Perushame	
		Kulutus nj.	Hukka %	Kulutus nj.	Hukka %
Sikamokka	10 – 12	32,00	30	25,25	50
Lammasmokka	5 – 6	35,75	25	26,25	50
Lehmä (½ vuota)	18 – 20	29,25	10	24,00	50

3.2 Kromiparkitus – kasviparkitus

Raakanahka mätänee märkänä ja kuivuessaan kovettuu, joten on ollut välttämätöntä keksiä tapa, jolla nahasta saataisiin säilyvä ja kestävä. Vuosien saatossa on kehitelty useampia parkitsemistapoja, joista monia käytetään vielä tänäkin päivänä. Nahan eri käyttökohteille soveltuvat erilaiset parkitusmenetelmät. Parkituksen tarkoitus on saada nahasta kestävä vettä, lämpöä ja mikro-organismeja vastaan. (Jaakola ym. 2002, 10 – 11, 21.)

Kromiparkitus kehitettiin Yhdysvalloissa 1800-luvun puolivälissä ja se levisi nopeasti Eurooppaan. Nopeana parkitusmenetelmänä se on syrjäyttänyt monet muut valmistusmenetelmät, joita käytetään enää vain tiettyjen nahkatyyppien valmistuksessa tai yhdistelmäparkituksessa, joka on kromi- ja kasviparkituksen yhdistelmä. (Jaakola ym. 2002, 11, 22.)

Kromiparkituksessa käytetään emäksistä kromisuolaa, joka muodostaa sidoksia nahan kollageenin reaktiokykyisten ryhmien kanssa. (Jaakola ym. 2002, 22). Kromiparkituksen haittapuolia ovat sen aiheuttama ympäristökuormitus ja kromin ollessa kosketuksissa ihon kanssa se voi laukaista yliherkkyyttä ja allergisen reaktion. Euroopan komissio on antanut 1.5.2015 asetuksen rajoittamaan nahkatuotteiden sisältämää kuusiarvoista kromia. Kuusiarvoista kromia saa nahkatuotteessa olla 3 mg/kg (0,0003 paino %). (Euroopan komission asetus N:o 301/2014.) Kromiparkitus tekee nahasta pehmeää, erittäin vedenkestävää ja se kestää jopa märkänä korkeitakin lämpötiloja ja kulutusta. Kromiparkittua nahkaa on myös helpompi hoitaa, kuin muita nahkalajeja. Ennen värjäystä kromiparkittu nahka on siniharmaata. (Jaakola ym. 2002, 22.)

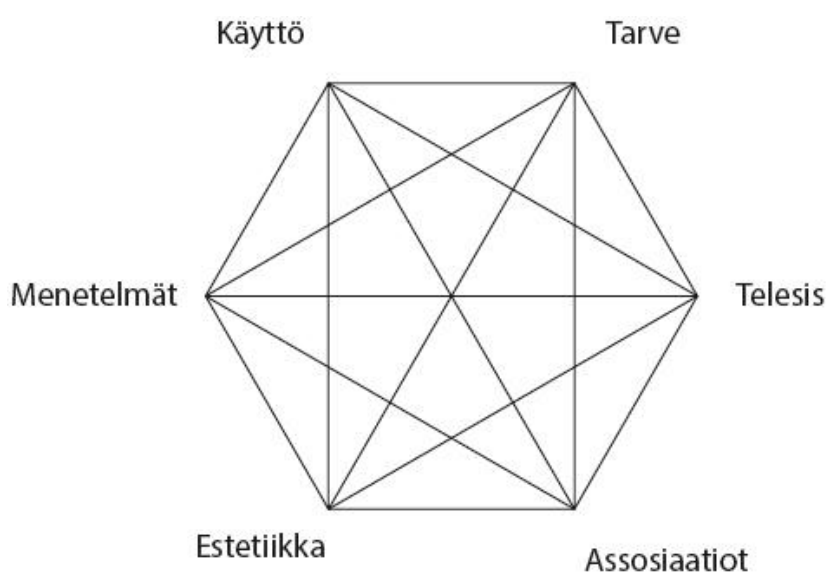
Kasviparkituksessa parkitusaineena käytetään puunkuorista, pensaiden lehdistä, kasvien juurista tehtyä uutetta tai nykyisin etenkin synteettisiä kasviparkkeja jäljitteleviä parkitusaineita. (Jaakola ym. 2002, 22.) Suurimmat parkkipitoisuudet löytyvät kuorista. Lehdissä on yleensä vain vähän parkkiainetta ja vain harvojen puiden puuaineksesta löytyy paljon parkitsevaa ainetta. Myös joissain hedelmissä on merkittävä määrä parkkiainetta. Kotimaisista parkkiainetta sisältävistä kasveista tärkeimpiä ovat tammi, kuusi ja paju. (Eskelinen ja Franck 1999, 73 – 74.) Kasviparkittu nahka on vaalean- tai punaruskeaa ja on vähemmän venyvää, joten tällaista nahkaa käytetään usein esimerkiksi laukkunahkoina. Sen suurin heikkous on huono lämmönkestävyys. (Jaakola ym. 2002, 22.)

4 MALLISTON SYNTY

4.1 Suunnitteluprosessi

Tuotteen funktioanalyysi

Tuotteen funktioita eli toimintoja tarkastelee Victor Papanek, joka katsoo, ettei muoto ole tuotteen ainoa funktio, tai että se mikä toimii, ei välttämättä ole kaunista. Hänen kehittämänsä kuutiomalli (ks. kuva 5), havainnollistaa hyvin, kuinka tuotteen jokaiset kuusi ominaisuutta ovat yhteydessä toistensa kanssa. (Anttila, 1996, 147.) Tämän kuutiomallin avulla pohdin, kohtaavatko yhteistyökumppanin toiveet, omat näkemykseni ja yleinen kysyntä mallistossa.

KUVA 5. Papanekin funktioanalyysi. (Anttila 1999, 148.)

Käyttö

Mallisto on suunniteltu persoonallisille, laatua arvostaville naisille, jotka haluavat kestäviä, pitkäikäisiä ja ympäristöystävällisiä vaatteita. Tuotteita voi käyttää arjessa, työelämässä ja muodollisemminkin tilaisuuksissa, sillä tuotteet on suunniteltu käyttömukaviksi. Hyvin hoidettuna poronnahka ja villakangas ovat erittäin pitkäikäisiä ja ne voidaan tarvittaessa käyttää uudelleen.

Tuotteiden mallit ovat jokseenkin muotoja korostavia, mutta silti neutraaleja ja klassisia. Väreinä on käytetty luonnonläheisiä sävyjä, joita asiakkaan on helppo yhdistellä muihin väreihin.

Tarve

Tuotteet on suunniteltu Suutari HaNin tarpeeseen laajentaa tuotevalikoimaansa naisten vaatteisiin. Tuotteet on suunniteltu vastaamaan yrittäjän toiveita, mikä näkyy materiaali-, väri- ja mallivalinnoissa. Nahka on erittäin miellyttävä materiaali niin käytössä kuin esteettisestikin, sillä se elää käyttäjänsä mukana. Se on myös arvokasta ja laadukasta, ja korostaa kuluttajan arvokkuutta ja edustaa myös arvovalintoja. Poronnahka on yleisesti ottaen melko eettistä, sillä porot laiduntavat vapaina

luonnossa ja nahka voidaan halutessa käyttää uudelleen toisenlaiseksi tuotteeksi. Villa tuo taas mallistoon pehmeyttä ja luo kontrastia nahan kanssa. Se on lämmin materiaali eikä hiosta kuten ei nahkakaan.

Telesis

Alati kasvava ympäristötietoisuus näkyy voimakkaasti vaateteollisuudessa. Kuluttajat ovat yhä tietoisempia tuotteen valmistuksen ympäristövaikutuksista ja tekevät ostopäätöksiään niiden tietojen perusteella. Monet kuluttajat valitsevat sellaisia tuotteita, joiden valmistus on ekologisempaa ja tukevat sellaisia vaatemerkkejä, jotka eivät tuota niin sanottua pikamuotia sekä kohtelevat työntekijöitä reilusti. Myös suomalaisten ja Suomessa tehtyjen tuotteiden arvostus on nousussa. Pienyrittäjien tuotteista ollaan kiinnostuneita ja niitä halutaan tukea. Mallisto osuu hyvin tähänhetkiseen kuluttajien kysyntään, sillä materiaaleista ainakin nahka tulee läheltä, ellei Suomen sisältä, niin vähintään naapurimaasta ja tuotteet on suunniteltu, sekä ne tehdään Suomessa.

Assosiaatiot

Nahka ja villa ovat materiaaleina hyvin vanhoja ja poronahassa on tietynlaista luksusta sen vähäisen saannin vuoksi. Tarkoituksena on luonnonmateriaalivalintojen kautta tuoda ilmi käyttäjän ympäristötietoisuus ja luonnonläheisyys. Materiaali kunnioittaa perinteitä, mutta tuotteena se on tuotu moderniin nykypäivään ja tuo myös ilmi kuluttajan halun kannattaa suomalaista yrittäjyyttä ja tuotantoa.

Estetiikka

Mallisto ei seuraa syksy-talvi 17/18 trendejä vaan tuotteet on suunniteltu ajattomiksi. Tuotteet toimivat sekä yhdessä malliston tuotteiden kanssa, että yksittäin yhdisteltynä kuluttajan omien vaatteiden kanssa. Niitä on helppo yhdistellä monien eri värien kanssa, kun tuotteet ovat itsessään hyvin neutraalin värisiä. Tuotteilla on haettu hienoista naisellisuutta ja arvokkuutta, sekä niillä pyritään tuomaan esiin käyttäjänsä muotoja.

Menetelmät

Lähtökohtaisesti tuotteiden toteutuksessa hyödynnän oppilaitoksen tiloja ja laitteita, kuten tietokoneita ja niistä löytyviä ohjelmia, ompelukoneita ja Grafis-kaavoitusohjelmaa. Ideointia ja luonnostelua voi tietenkin tehdä siellä missä kynä ja paperi ovat mukana, mutta toteutusvaiheessa tulen tarvitsemaan suurempia tiloja, kuten esimerkiksi ompeluluokan leikkuupöytiä, sillä omasta takaa niitä ei löydy. Nahan käsittelyä varten hankin tietoa alan kirjallisuudesta sekä saan ohjeistusta Suutari Hannilta. Nahan työstämistä varten tarvittavia välineitä ovat nahan leikkaamiseen tarkoitettu veitsi, nahan ompeluun soveltuvat neulat ja langat, saumojen avaamiseen vesiliukoista liimaa, sekä muut lisätarvikkeet kuten vetoketjut ja napit. Ajatuksena on myös yhdistää muita materiaaleja, kuten villaa tai pellavaa, nahan kanssa.

Luonnostelu

Aloitin suunnitteluprosessin kartoittamalla toivottavan kohderyhmän, värimaailman ja malliston yleisen hengen. Tilaajani toivoi käytännöllistä, iätöntä ja maanläheistä mallistoa, joita laatua arvostavat keskivertokuluttajat voisivat käyttää niin työelämässä kuin muodollisissa tilaisuuksissakin.

Pyrin luonnoksissa ilmaisemaan itseäni suunnittelijana ja löytämään tyylin, joka sopisi yhteistyökumppanini imagoon. Hänellä oli selkeä ajatus, että mallistoon tulisi ainakin yksi liivi ja hame. Yhteinen linjaus löytyi onnekseni nopeasti ja minun oli helppo lähteä luonnostelevaan malliston vaatteita, joista lähetin säännöllisesti kuvia Suutari HaNille.

Ensimmäisenä lähdin luonnostelevaan hameita ja liivejä, koska niitä selkeästi kaivattiin. Leikkittelin erilaisilla leikkauksilla ja laskostuksilla, joilla saisin vaatteista näyttävämpiä ja persoonallisempia. Oheisen luonnoksen vaatteissa kokeilin erilaisia leikkaussaumoja. (ks. kuva 6). Keskityin lähinnä tuottamaan luonnoksia, enkä niinkään miettinyt paljoa esimerkiksi väri vaihtoehtoja.

KUVA 6. Luonnoksia erilaisista liiveistä ja hameista. (Lakso, 2016-11-25.)

Kun hahmottelin erilaisia yläosia ja mekkoja, aloin pohtia poronnan ongelmallisuutta esimerkiksi kosteudensietokyvyn kanssa. Millä tavalla etenkin värjätty nahka reagoi hien kanssa. Nahasta saattaisi kostuessaan irrota hieman väriä vaaleampiin sävyihin.

Ratkaistakseni ongelman aloin pyöritellä ajatusta kahden materiaalin yhdistelmästä, kuten puuvillan tai villan yhdistämistä nahkan kanssa. Näin vaatteeseen voisi lisätä runsaasti nahkaisia yksityiskohtia, jos pohjamateriaalina käytettäisiin luonnonkuitua. Silloin tuotteissa voitaisiin hyödyntää myös ylijäämänahkaa.

Toista materiaalia yhdistäessä tulee myös huomioida nahkan huono pestävyys. Nahka ei luonnollisesti kestä kastumista, joten toisen materiaalin tulisi olla sellaista, jota ei tarvitse paljoa huoltaa, kuten villa, jonka hoito-ominaisuudet riippuvat materiaalille tehdyistä viimeistelyistä. Ainoastaan vaurioitumattomaksi viimeistelty villa on konepesun kestävä. (Eberle, Hermeling, Hornberger, Kilgus, Menzer ja Ring 2001, 21.)

Kuidun pitäisi olla vahvaa, ettei vaate esimerkiksi venyisi muodottomaksi käytössä, kuten paksu puuvilla tai pellava. Koska käytössä on aito nahka, halusin pysyä luonnonkuiduissa, sillä se mahdollistaisi tuotteen kierrätyksen ja uudelleenkäytön. Saman tuotteen voisi myös toteuttaa kierrätetystä materiaalista.

Luonnostelin vaatteita, joissa tutkin materiaalien suhteita keskenään. Pohdin, että kuinka suuressa osassa nahkaa saisi olla ilman, että toinen materiaali kärsisi. Jos nahkaa käytetään esimerkiksi kaitaleena villahameen helmassa, kuinka paksu nahkakaitale saisi olla, ennen kuin se kävisi liian painavaksi ja venyttäisi villakangasta. Siihen vaikuttaa käytettävän villakankaan paksuus ja lujuus, sekä myös nahkan paksuus.

Oheisissa luonnoksissa (ks. kuvat 7 – 9, s. 17 – 19) suunnittelin erilaisia tuotteita, kuten mekkoja ja yläosia, joissa olin miettinyt jo tarkemmin kahden materiaalin yhdistämistä. Innostuin myös kahden eri nahkalaadun yhdistämisestä keskenään, kuten kynähameessa (ks. kuva 7, s. 18) pyörittelin ideaa esimerkiksi nappanahan ja mokkanahan käyttämisestä samassa tuotteessa.

KUVA 7. Luonnoksia tuotteista, joissa on yhdistelty kahta materiaalia. (Lakso, 2016-11-26.)

KUVA 8. Luonnoksia tuotteista joissa on yhdistelty kahta materiaalia. (Lakso, 2016-11-26.)

Tuotteista jäisi jonkin verran ylijäämänahkaa, joten harkitsin asusteiden lisäämisestä mallistoon. Pohdin esimerkiksi erilaisia vöitä tai pikkulaukkuja, joita voisi yhdistellä malliston tuotteiden kanssa ja ehdin suunnitellakin yhden vyön (ks. kuva 9), mutta aika ei lopulta riittänyt, että olisin voinut viedä ajatusta pidemmälle.

KUVA 9. Luonnoksia tuotteista, joissa on yhdistelty kahta materiaalia. (Lakso, 2016-11-26.)

Luonnokset olivat enemmän suuntaa-antavia ja pyrin tuottamaan ilmeeltään mahdollisimman erilaisia tuotteita; naisellisia, rock-henkisiä, ym., jotta löytäisimme Suutari HaNin kanssa oikean linjan malliston ilmeelle. Vasta kun saimme rajattua mieluisat mallit, ryhdyin suunnittelemaan tuotteita pidemmälle sekä tein muutamasta tuotteesta useamman variaation erilaisilla leikkauksilla ja väri vaihtoehdoilla.

Teimme Suutari HaNin kanssa tilannekatsauksen luonnoksista ja keskustelimme mihin suuntaan malliston tulisi kulkea. Esille nousi jossain määrin naisellisuus ja yksinkertaisuus. Näin vaatteita olisi helppo yhdistellä malliston muiden tuotteiden kanssa ja asiakkaankin olisi helpompi luoda asukokonaisuuksia omien vaatteidensa kanssa. (Nikumaa, 2016-11-26.)

Seuraavaksi tein värilliset ja tarkemmat luonnokset liiveistä (ks. kuva 10). Jokainen valmistettaisiin poronahasta ja mustassa liivissä käytettäisiin kauluksen käännteissä lampaanvilla. Herrainkauluksellista liiviä Suutari HaNi piti siistin näköisenä ja sen voisi yhdistää useammankin alaosan kanssa. Napillisesta liivistä hän piti yksinkertaisuuden vuoksi ja sen voisi yhdistää näyttäväänkin asukokonaisuuteen. (Nikumaa, 2016-12-12.)

KUVA 10. Luonnoksia liiveistä. (Lakso, 2016-12-05.)

Hameista (ks. kuva 11) Suutari HaNi piti erityisesti kellotetuista hameista, mutta laskostettu kynähame toimisi hyvänä lisänä mallistosta. (Nikumaa, 2016-12-12.)

KUVA 11. Luonnoksia hameista. (Lakso, 2016-12-05.)

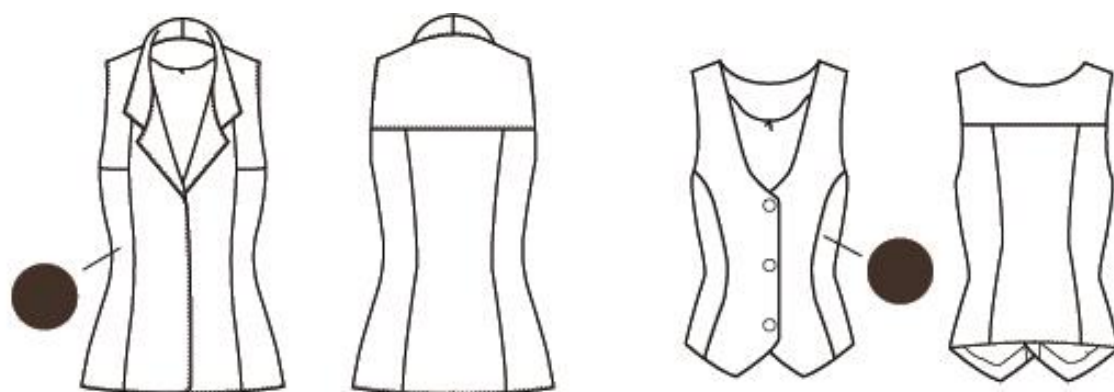
Itse pidin tarpeellisena lisätä mallistoon jakun, sillä se sopisi syksy-talvi sesongin mallistoon. Jokaisessa jakussa (ks. kuva 12) pohjamateriaalina käytettäisiin villakangasta ja muut värilliset yksityiskohdat olisivat joko mokkanahkaa tai nupukkinahkaa. Yksityiskohdissa voitaisiin käyttää ylijäämänahkaa esimerkiksi Suutari HaNin omista hukkanahoista, ilman että uutta nahkaa tarvitsisi hankkia.

KUVA 12. Luonnoksia jakuista. (Lakso, 2016-12-06.)

Pidemmälle vietyä koko malliston voisi toteuttaa kierrätysmateriaaleista, sillä nahkavaate voi säilyä erittäin hyvänä vielä vuosienkin käytön jälkeen. Tällöin uudelleen käytettävässä nahassa on vain huomioitava mahdolliset venymiset ja kappaleiden koko, joka vaikuttaa muun muassa toteutettavan tuotteen leikkauksiin. Tämän opinnäytetyön mallisto olisi voitu toteuttaa täysin kierrätysmateriaalista, mutta aikataulun rajallisuuden vuoksi päätimme kuitenkin käyttää uusia materiaaleja.

Mallistolakanasta (ks. kuva 13, s. 23) nähdään mallistoon valikoituneet tuotteet. Mallisto sisältää seuraavat tuotteet; kaksi poronnahkaista liiviä, herrainkaulusellisessa liivissä ei ole kiinnitystä edessä, vaan sitä voi pitää auki tai asiakas voi halutessaan yhdistää tuotteeseen vyön vyötärölle, kun taas toisessa liivissä on napitus edessä. Villakankainen jakku, jonka käpymäinen yksityiskohta hartiasseudulla olisi poronnahkaa, kellotettu hame, jossa yhdistyy poron nappanahka sekä lampaanmokka, sekä villakankainen laskostettu hame, johon on yhdistetty poronnahkaa vyötärökaitaleen ja helman kaitaleen muodossa. Mallistolakanasta nähdään myös värit tuotetta kohden.

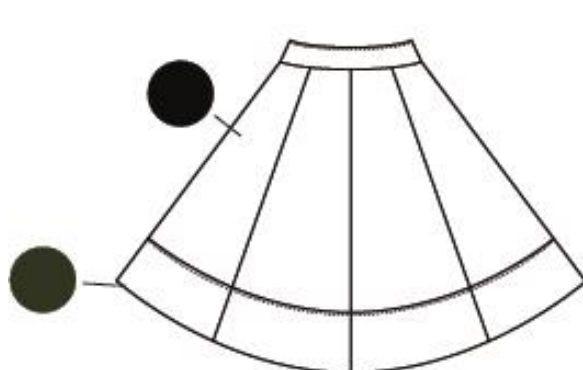

Liivi herrainkauluksella

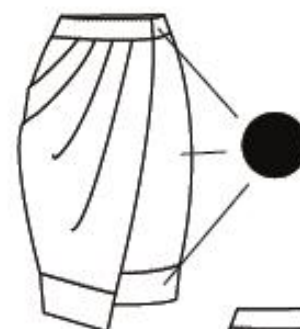
Napillinen liivi

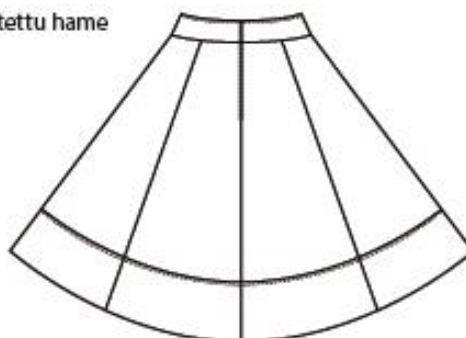
Jakku

Kellotettu hame

Kietaisuhame

KUVA 13. Mallistolakana. (Lakso, 2017-04-15.)

Kun selvisi, että mallistoon tulisi villakankainen jakku ja hame, ryhdyin etsimään sopivaa villakangasta Eurokankaasta ja verkkokaupoista. Tehtävä osoittautui luultua vaikeammaksi, sillä monien liikkeiden valikoimista villakankaat olivat jo poistumassa valikoimasta, tai loppuunmyytyjä, sillä kevät oli tulossa ja tilalle oli tulossa kesäsesongin valikoimaa. Päädyin tilaamaan kankaita.com verkkokaupasta näytteitä merinovillasta ja kahdesta keittovillasta, joista toinen oli loppunut. Lisäksi ostin Eurokankaasta sekoitevillakankaan, jonka lopulta totesin liian ohueksi.

Minun täytyi jatkotuotannon kannalta löytää villakangas, joka olisi melko pysyvä tuote jonkin liikkeen valikoimassa ja tässä vaiheessa aikaa tuntui menevän hukkaan sopivan materiaalin löytämiseen, joten päätimme HaNin kanssa, etten tähän opinnäytetyöhön toteuttaisi villakankaisia tuotteita. (Nikunmaa, 2017-02-06.)

4.2 Toteutusprosessi

Nahkakokeiluja ja nahkojen hankinta

Vierailin Suutari HaNin verstaalla 26. – 28.12.2016 ollessani pohjoisessa joululomalla. Jotta pääsin tutustumaan nahkaan materiaalina, sain vierailuajanani ommella pari harjoitetta. Tein yksinkertaisen vuoritetun pussukan poronahasta (ks. kuva 14). Käytin samanlaisia saumarakenteita, joita käyttäisin opinnäytetyöni malliston tuotteista ja viimeistelin saumat vielä liimaamalla. Sain lyhyen ohjauksen nahan käytöstä: mitkä ovat parhaimmat osat, esimerkkejä venymistä ja muista virheistä, joita on paras vältellä. Toisena työnä sain tehdä paksummasta naudannahasta vyön, jossa käytin käsiompeleita siltä varalta, jos niitä tarvittaisiin.

KUVA 14. Pussukka ja vyö. (Lakso, 2016-12-29.)

Suunnittelimme työssä käytettävien nahkojen tilaamista kokkolalaiselta Nahkaamynti Kartimilta, mutta päädyimme Lapissa ollessani vierailemaan Ruotsin puolella Sattajärvellä, missä sijaitsee nahkamyyntiä Kero Försäljning AB. Siellä myydään poronahasta valmistettuja kenkiä, laukkuja ja asusteita, sekä lisäksi muun muassa peuran-, lehmän-, poron- ja lampaannahkaa, sekä porontaljoja. Näin minulla oli helpompi hahmottaa nahan paksuus ja sen paino, kun pääsin omin käsin tunnustelemaan materiaaleja ja se vaikutti lopullisiin nahkavalintoihimme. Nahkojen ja vuotien myynti tapahtuu myymälän takaosassa, josta löytyi useita erivärisiä ja -kokoisia nahkoja.

Mustaa nahkaa oli helppo löytää, mutta ruskeisiin liiveihin oikean sävyn löytäminen vaati hieman kaivelua. Tarkoituksena oli myös löytää vihreä poronahka malliston kellotettuun hameeseen. Usein jos nappannahkojen pohjapuoli on hyvässä kunnossa, sitä voidaan käyttää mokkanahkana, mutta

tällä kertaa emme löytäneet sopivan sävyistä vihreää, joten päädyimme paljon ohuempaan lampanmokkaan.

Kaavoitus

Säästääkseni aikaa kaavoituksessa, käytin apuna Grafis-kaavoitusohjelmaa, jolla tulostin pohjoismaisten naisten hameen ja puvun peruskaavat. Niiden pohjalta kuosittelin, eli muokkasin, kaavat halutunlaisiksi. Kuosittelu onnistui melko rivakasti, ainoastaan toisen liivin herrainkaulus (ks. kuva 15) aiheutti päänvaivaa, sillä en ollut aiemmin sellaista kaulusta kaavoittanut. Kun löysin kyseiseen kaulukseen selkeämmät ohjeet, kaavoittaminen nopeutui huomattavasti. Tarkistaakseni kauluksen toimivuuden, valmistin villakankaasta osittaisen koekappaleen (ks. kuva 16).

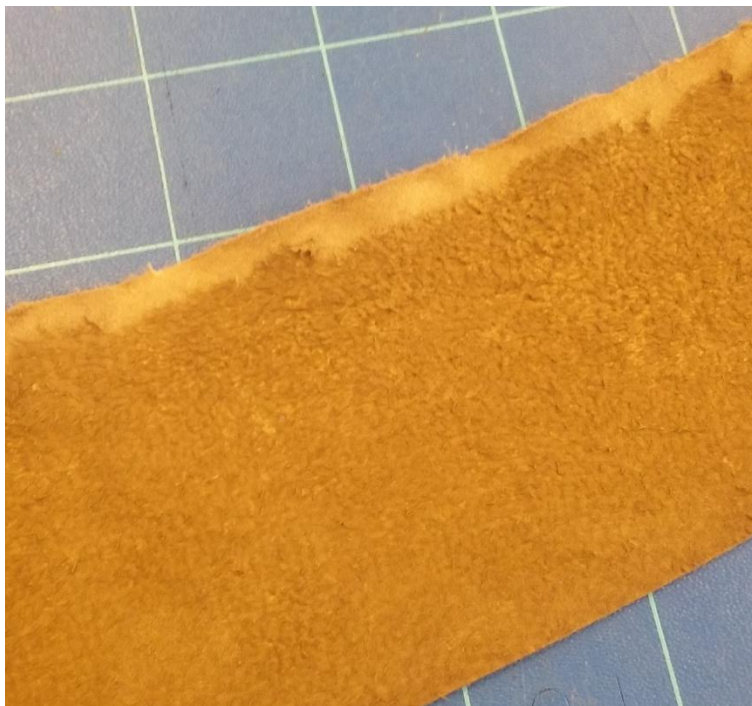

KUVA 15. Kauluksen kaava. (Lakso, 2016-12-21.)

KUVA 16. Villakankainen koeversio liivistä. (Lakso, 2017-01-25.)

Kaavoitin täysnahkaiset tuotteet ennakkoon, jotka otin mukaan mennessäni tapaamaan yhteistyökumppaniani. Ajattelin sen olevan hänellekin helpompaa hahmottaa, kuinka paljon nahkaa loppujen lopuksi tarvittaisiin.

Vieraillessani pohjoisessa kävimme tarkemmin läpi aikaisempia luonnoksia, sekä lopullisia valittuja tuotteita että niiden kaavoja. Kaavoista katsoimme, missä kohdin oli tarpeen esimerkiksi ohentaa nahan reunaa (ks. kuva 17), jotta saumavara kääntyisi huomaamattomammin nurjalla puolen.

KUVA 17. Nahkakaitale, jonka yläreuna on ohennettu. (Lakso, 2017-02-26.)

Leikkuusuunnitelma

Suurinta päänvaivaa antoivat kahden liivin kaavat ja kolme ruskeaa poronnahkaa, sillä hetken näytti siltä, että olisin tarvinnut vielä neljännen vuoden. Koska jokainen nahka on kuitenkin hieman erilainen esimerkiksi reunojen ohuudessa ja venymissä, tärkeimmät ja suurimmat kappaleet tulisi asettaa mahdollisimman keskelle selkäosaan, vältellen tietenkin mahdollisia pintavirheitä. Muut kappaleet, kuten alavarat voi sijoittaa lähemmäksi nahan reunaa. Tärkeintä on kuitenkin käyttää nahka tehokkaasti mahdollisimman pienellä hukkaprosentilla. Jouduin lisäämään napilliseen liiviin uuden sauman, joka näkyy ympyröitynä oheisessa kuvassa (ks. kuva 18, s. 28), sillä en olisi muutoin saanut etukappaleita mahtumaan nahalle.

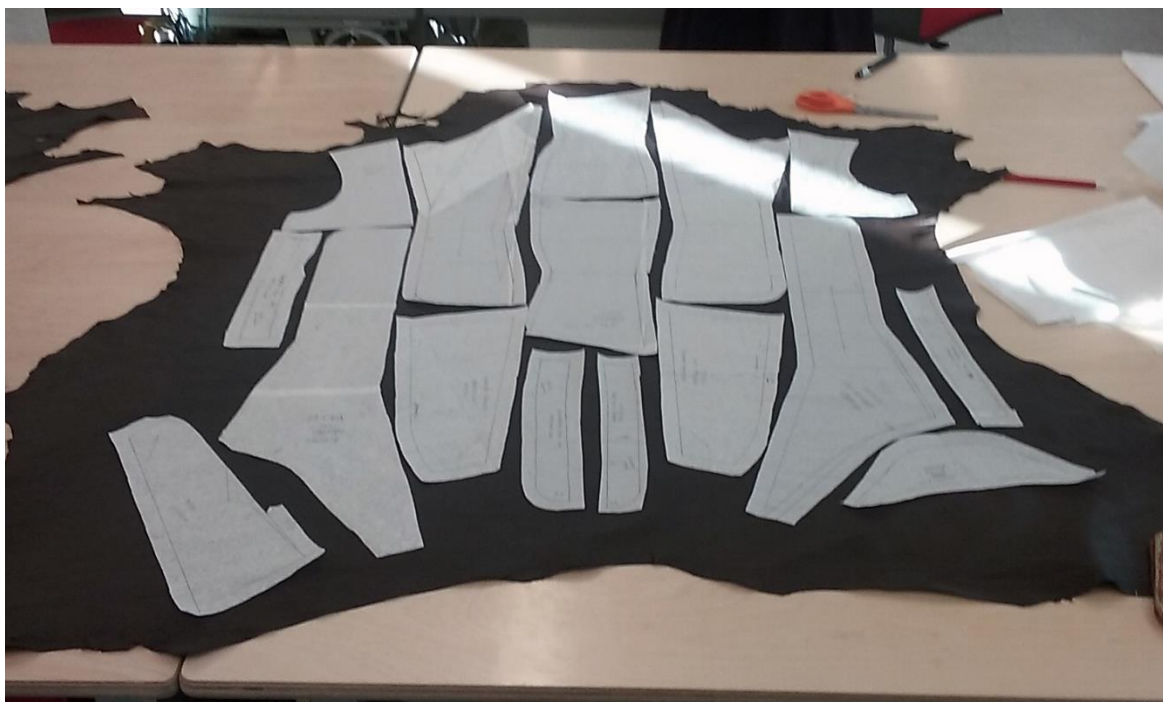

KUVA 18. Muutokset napillisen liivin kaavan etukappaleihin. (Lakso, 2017-02-13.)

Seuraavista kuvista on nähtävissä liivien kaavojen asettelu, sekä voi huomata, kuinka suuresti nahkojen muoto voi vaihdella. (ks. kuvat 19 – 21, s. 28 – 29)

KUVA 19. Liivien kavoja aseteltu ensimmäiselle poronnahalle. (Lakso, 2017-02-13.)

KUVA 20. Liivien kaavoja aseteltu toiselle poronnahalle. (Lakso, 2017-02-13.)

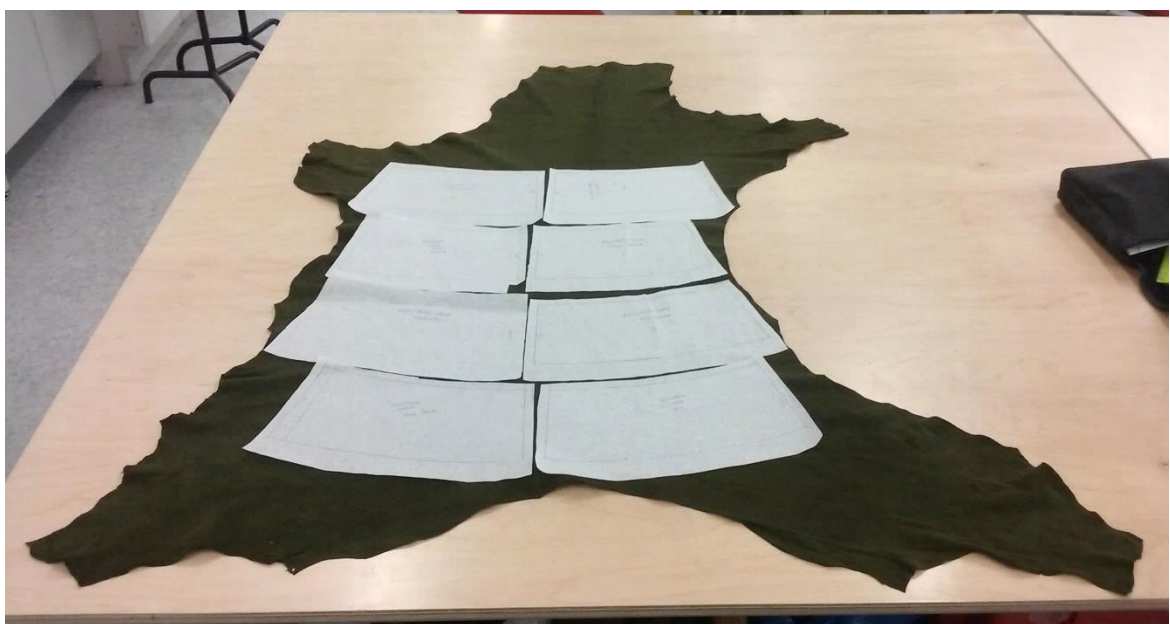
KUVA 21. Liivien kaavoja aseteltu kolmannelle poronnahalle. (Lakso, 2017-02-13.)

Nahka tylsyttää sakset nopeasti, joten minulla oli käytössä käyttötarkoitukseen sopiva veitsi. Luonnollisestikaan kaavoja ei voi kiinnittää nahkaan esimerkiksi nuppineuloilla, sillä niistä jäisi reikiä, joten leikkaamista helpottaakseni jäljensin kaavat nahkaan liidun avulla (ks. kuva 22, s. 30).

KUVA 22. Kaavat on piirretty liidulla ensimmäiseen poronnahkaan. (Lakso 2017-02-13.)

Jouduin myös hieman kaventamaan kellotetun hameen helman mokkanahkaosuutta, jotta saisin kaavat mahtumaan lampaanmokalle (ks. kuva 23).

KUVA 23. Kellotetun hameen helmaosan kaavoja aseteltu lampaanmokalle. (Lakso 2017-02-20.)

Taulukosta (ks. taulukko 2, s. 31) nähdään tässä opinnäytetyössä käytettyjen nahkojen menekki tuotetta kohden. Ensimmäisessä sarakkeessa ovat nahkalaadut, seuraavassa ovat nahan keskikoko neliöjalkoina nahkalajia kohden. Tuotetta kohden nähdään nahan menekki, eli kulutus, kuinka paljon nahkaa on mennyt kyseiseen tuotteeseen neliöjalkoina. Viereisessä sarakkeessa hukkaprosentin alla on nähtävissä niin sanotusti hukkaan mennyt materiaali, eli nahka joka on syystä tai toisesta jäänyt

käyttämättä kyseiseen tuotteeseen. Liivejä kohden nahan menekki on arvioitu, sillä molempien liivien kaavat on aseteltu sekaisin kolmelle eri poronahalle, jotta materiaali tulisi käytettyä mahdollisimman tehokkaasti.

TAULUKKO 2. Mallistoon käytettyjen nahkojen menekki. (Lakso, 2017.)

Nahkalaadut	Nahan keski- koko	Napiton liivi		Napillinen liivi		Kellotettu hame	
		Kulutus nj.	Hukka %	Kulutus nj.	Hukka %	Kulutus nj.	Hukka %
Poro	12 – 14	17 – 19	20 – 30	14 – 16	30 – 40	n. 10	20
Lammasmokka	4 – 6					n. 2	n. 30

Kokoaminen

Ennen kappaleiden yhdistämistä nahkojen reunat täytyi paikoittain ohentaa, etenkin kohdista joihin saumavaroja tulisi useampi kerros. Käytin ompeluun oppilaitoksen teollisuuskoneita taatakseni siistin ompelujäljen. Etsin oikeanlaisen tikin kokeilemalla ommelta nahan hukkapalasiin. Kun sopiva löytyi, aloitin ompelun liiveistä kokoamalla ensin niiden etu- ja takakappaleet. Sitten yhdistin etu- ja takakappaleet keskenään. Nahkaa pystyy silittämään jonkin verran, joka auttoi paljon saumojen aukaisemisessa, mutta rauta ei saa osua suoraan nahalle vaan välissä on hyvä pitää esimerkiksi kaavapaperia tai leivinpaperia. Paras tapa pitää saumat siisteinä on liimata ne auki. Käytin tavallista vesiohenteista liimaa ja jotta saumavarat asettuvat siististi käytin apuna nuijaa, jolla hakkasin saumat auki. Oheisessa kuvassa (ks. kuva 24) on nähtävissä liivin sisäpuoli. Liimaus näkyy vaaleampina jälkinä saumavarojen reunoilla.

KUVA 24. Herrainkauluksellisen liivin saumarakenteet. (Lakso, 2017-02-22.)

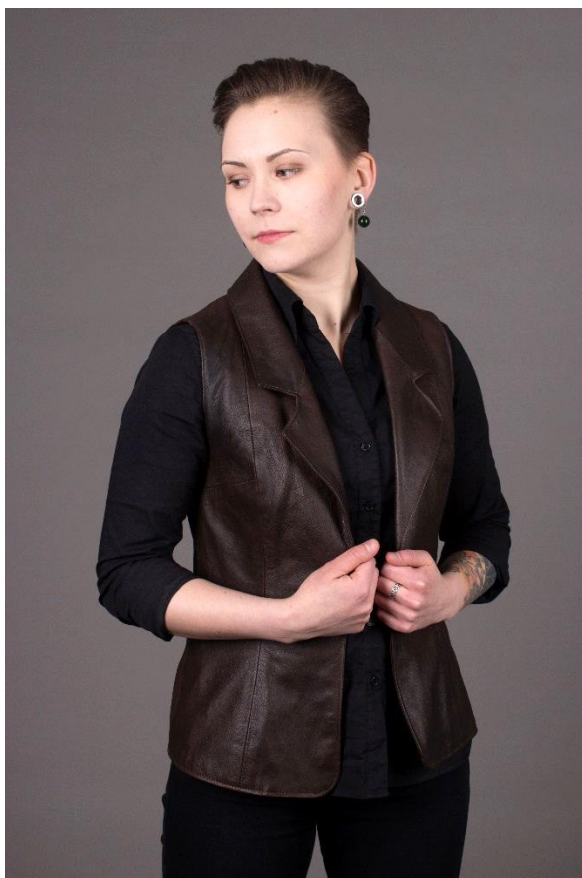
Koska nahkaa ommeltaessa ei voi käyttää nuppineuloja, sillä niistä jäisi reiät nahkaan, käytin kappa-leita yhdistäessä apuna klipsejä ja klemmareita (ks. kuva 25).

KUVA 25. Liivi koottu klipsien avulla mallinuken päälle. (Lakso, 2017-02-20.)

4.3 Lopputulos

Valmistin suunnitellusta mallistosta kolme tuotetta, eli kaksi liiviä ja kellotetun hameen. Pitkän väli-
matkan takia esittelin lopputuloksen Suutari HaNille lähettämällä hänelle kuvia tuotteista (ks. kuvat
26 – 34, s. 33 – 35).

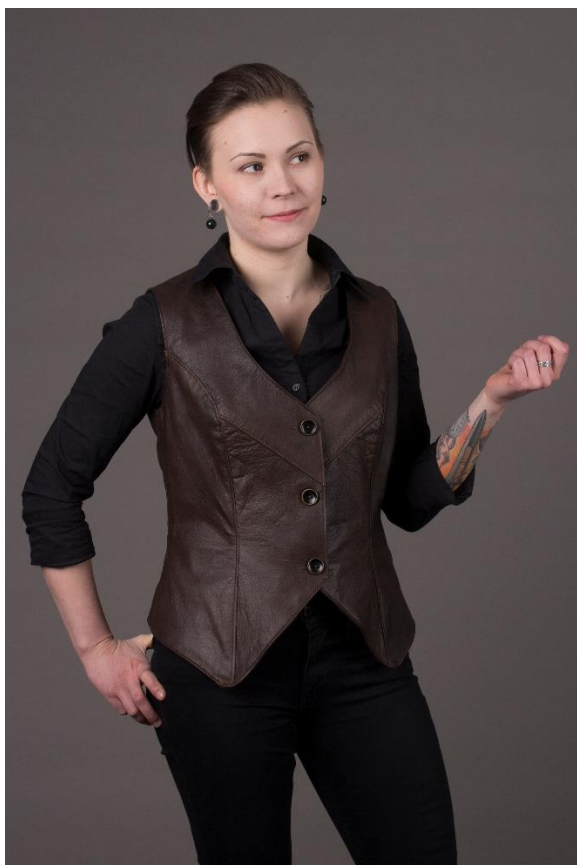
KUVA 26. Liivi herrainkauluksella edestä.
(Lakso, 2017-05-03.)

KUVA 27. Liivi herrainkauluksella takaa.
(Lakso, 2017-05-03.)

KUVA 28. Lähikuva herrainkauluksesta. (Lakso, 2017-05-03.)

KUVA 29. Napillinen liivi edestä.
(Lakso, 2017-05-03.)

KUVA 30. Napillinen liivi takaa.
(Lakso, 2017-05-03.)

KUVA 31. Lähikuva napillisen liivin napituksesta. (Lakso, 2017-05-03.)

KUVA 32. Kellotettu hame edestä.
(Lakso, 2017-05-03.)

KUVA 33. Kellotettu hame takaa.
(Lakso, 2017-05-03.)

KUVA 34. Lähikuva kellotetun hameen helmasta. (Lakso, 2017-05-03.)

5 LOPPUPÄÄTELMÄT

5.1 Yhteistyökumppanin palaute

Suutari HaNilla ei ollut mahdollisuutta nähdä toteutuneita tuotteita konkreettisesti, mutta lähetin hänelle tuotteista mallistolakanan (ks. liite 1), esityskuvat (ks. liite 2) ja tuote- ja materiaalikortit (ks. liite 3). Lähetin hänelle myös kuvia valmiista tuotteista, joihin hän oli erittäin tyytyväinen. Hänen mukaansa olin hyvin onnistunut käyttämään nahan hyödyksi ja niin leikkaukset kuin saumat ovat onnistuneet hyvin. Tuotteet vastasivat hyvin suunnitelmia. (Nikumaa 2017-04-27.)

5.2 Itsearviointi

Huomioiden lähtökohtani, ettei minulla ole aikaisempia vaatetusalan opintoja ja kuinka vähän minulla oli entuudestaan tietoa nahkapukineiden valmistuksesta, tai muutoinkaan nahan työstämisestä, onnistuin mielestäni niin malliston suunnittelussa kuin toteutuksessa hyvin. Toki työskentelyssä oli paljon haasteita, esimerkiksi tuotteiden kaavoitus piti olla viimeisteltyä, jotta ne toimivat lopullisessa tuotteessa. Olisin halunnut tehdä tuotteista koekappaleet ennen nahkoihin siirtymistä, mutta ajallisesti siihen ei ollut mahdollisuutta. Onnekseni toteutetut tuotteet olivat melko yksinkertaisia, eivätkä sisältäneet kovin monimutkaisia saumaratkaisuja, minkä vuoksi olen lopputulokseen melko tyytyväinen. Jos olisin testannut kaikkien kaavojen toimivuuden ennen varsinaisen nahan työstämistä, olisin silloin huomannut joitain asioita, mitkä halusin jälkikäteen muuttaa. Olisin esimerkiksi hieman muuttanut napillisen liivin etukappaleen kaarevaa rintamuotolaskosta.

Tähän opinnäytetyöhön valmistetut nahkaiset tuotteet olivat arvokkaita tarkkuuden ja täsmällisyyden opettajia, sillä kerran väärään kohtaan ommellusta saumasta jää nahkaan jälki. Olen pystynyt syventämään ammatillista osaamistani vaatetussuunnittelussa ja laajentanut materiaalitietämystäni nahasta materiaalina. Näiden tuotteiden valmistaminen on antanut hyvin pohjan, jonka päälle voin mahdollisesti jatkossakin rakentaa nahkapukineiden suunnittelua ja toteutusta Suutari HaNille. Onnistuin toteuttamaan omat ja yhteistyökumppanini näkemykset mallistossa niin värien käytössä kuin tuotteiden malleissakin. Niissä toteutui ajattomuus, mutta ne ovat silti moderneja.

Opinnäytetyön toteutus yhteistyönä on prosessin aikana tuonut Kolarin Suutari HaNille näkyvyyttä, esimerkiksi sosiaalisessa mediassa ja kiinnostusta tuotteita kohtaan on ilmennyt. Etäisyys toi omat haasteensa yhteistyöhön, sillä olisi ollut hienoa näyttää valmiit tuotteet hänelle henkilökohtaisesti, mutta se ei ollut aikataulun puitteissa mahdollista, joten esittelin tuotokset hänelle sähköisesti. Yhteydenpito sujui kuitenkin hyvin ja sain aina tarvittaessa avustusta HaNin puolelta.

LÄHTEET JA TUOTETUT AINEISTOT

KIRJALLISET

ANTTILA, P., (toim.) 1996. Käsityön ja muotoilun teoreettiset perusteet. Porvoo: WSOY.

EBERLE, H., HERMELING, H., HORNBERGER, M., KILGUS, R., MENZER, D., RING, W., (toim.) 2013. Ammattina vaate. (Suom. Pirjo Luoto) 6. painos. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

ESKELINEN, J. ja FRANCK, K., (toim.) 1999. Harrastajanahkurin käsikirja 1. Kemi: Datafun tmi.

JAAKOLA, C., ENGBLOM, E. ja SUNDSTRÖM, L., (toim.) 2002. Ajattomasti ja muodikkaasti nahasta – Nahkapukineen valmistaminen. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy.

SÄHKÖISET

Euroopan komission asetus N:o 301/2014 [viitattu 2017-2-8.] Saatavissa: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2014.090.01.0001.01.FIN

Fashion Team LT [viitattu 2017-2-6.] Saatavissa: <http://www.fashionteamlt.fi/vaatetusalanohjelmat/grafiskaavoitusohjelmisto>

Kemin nahkatarvike [viitattu 2017-3-3.] Saatavissa: <http://www.keminnahkatarvike.fi/>

Kero Försäljning AB [viitattu 2017-3-3.] Saatavissa: <http://www.kero.se/sv>

Nahkamyynti Kartim [viitattu 2017-3-3.] Saatavissa: <http://www.kartim.kpnet.com/>

KUALUETTELO

KUVA 1: Kolarin Suutari HaNi. Lapikkaat. [Viitattu 2017-02-06.] Saatavissa: www.suutarihani.fi

KUVA 2: Kolarin Suutari HaNi. Reppu. [Viitattu 2017-02-06.] Saatavissa: www.suutarihani.fi

KUVA 3: JAAKOLA C., ENGBLOM E. ja SUNDSTRÖM L., (toim.) 2002. Vuodan osat ja niiden rakenteellinen tiiviys. Ajattomasti ja muodikkaasti nahasta – Nahkapukineen valmistaminen. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy.

KUVA 4: Vertailussa eri eläinten nahkojen kokoja.

Sovellettu JAAKOLA C., ENGBLOM E. ja SUNDSTRÖM L., (toim.) 2002. Ajattomasti ja muodikkaasti nahasta – Nahkapukineen valmistaminen. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy.

Kemin nahkatarvike Oy. Nahkahinnasto [verkkojulkaisu] [viitattu 2017-4-12.] Saatavissa: <http://www.keminnahkatarvike.fi/hinta/nahka.pdf>

Kemin nahkatarvike Oy. Kulutustaulukko [verkkójulkaisu] [viitattu 2017-4-12.] Saatavissa:
<http://www.keminnahkatarvike.fi/ohjeet/kulutustaulukko.pdf>

KUVA 5: ANTTILA P., (toim) 1999. Papanekin funktioanalyysi. Käsityön ja muotoilun teoreettiset perusteet. Porvoo: WSOY.

KUVA 6 – 12: LAKSO, Tytti 2016. Luonnoksia. Kuopio. Tekijän omat kokoelmat.

KUVA 13: LAKSO, Tytti 2017. Mallistolakana. Kuopio. Tekijän omat kokoelmat.

KUVA 14: LAKSO, Tytti 2016. Pussukka ja vyö. Kuopio. Tekijän omat kokoelmat.

KUVA 15: LAKSO, Tytti 2016. Kauluksen kaava. Kuopio. Tekijän omat kokoelmat.

KUVA 16: LAKSO, Tytti 2017. Villakankainen koeversio liivistä. Kuopio. Tekijän omat kokoelmat.

KUVA 17: LAKSO, Tytti 2017. Nahkakaitale jonka yläreuna on ohennettu. Kuopio. Tekijän omat kokoelmat.

KUVA 18: LAKSO, Tytti 2017. Muutokset napillisen liivin kaavan etukappaleihin. Kuopio. Tekijän omat kokoelmat.

KUVA 19 – 21: LAKSO, Tytti 2017. Liivien kaavoja aseteltu poronnohille. Kuopio. Tekijän omat kokoelmat.

KUVA 22: LAKSO, Tytti 2017. Kaavat on piirretty liidulla ensimmäiseen poronnohkaan. Kuopio. Tekijän omat kokoelmat.

KUVA 23: LAKSO, Tytti 2017. Kellotetun hameen helmaosan kaavoja aseteltu lampaanmokalle. Kuopio. Tekijän omat kokoelmat.

KUVA 24: LAKSO, Tytti 2017. Herrainkauluksellisen liivin saumarakenteet. Kuopio. Tekijän omat kokoelmat.

KUVA 25: LAKSO, Tytti 2017. Liivi koottu klipsien avulla mallinuken päälle. Kuopio. Tekijän omat kokoelmat.

KUVA 26: LAKSO, Tytti 2017. Liivi herrainkauluksella edestä. Kuopio. Tekijän omat kokoelmat.

KUVA 27: LAKSO, Tytti 2017. Liivi herrainkauluksella takaa. Kuopio. Tekijän omat kokoelmat.

KUVA 28: LAKSO, Tytti 2017. Lähikuva herrainkauluksesta. Kuopio. Tekijän omat kokoelmat.

KUVA 29: LAKSO, Tytti 2017. Napillinen liivi edestä. Kuopio. Tekijän omat kokoelmat.

KUVA 30. LAKSO, Tytti 2017. Napillinen liivi takaa. Kuopio. Tekijän omat kokoelmat.

KUVA 31: LAKSO, Tytti 2017. Lähikuva napillisen liivin napituksesta. Kuopio. Tekijän omat kokoelmat.

KUVA 32: LAKSO, Tytti 2017. Kellotettu hame edestä. Kuopio. Tekijän omat kokoelmat.

KUVA 33: LAKSO, Tytti 2017. Kellotettu hame takaa. Kuopio. Tekijän omat kokoelmat.

KUVA 34: LAKSO, Tytti 2017. Lähikuva kellotetun hameen helmasta. Kuopio. Tekijän omat kokoelmat.

MUUT LÄHTEET

NIKUMAA, Hanna 2016-11-18. Yrityksen toiminta [Facebook-keskustelu].

NIKUMAA, Hanna 2016-11-26 Palaute luonnoksista [Facebook-keskustelu].

NIKUMAA, Hanna 2016-12-12 Tuotteiden valitseminen [Facebook-keskustelu].

NIKUMAA, Hanna 2017-04-10 Nahkalajien käyttökohteet [Facebook-keskustelu].

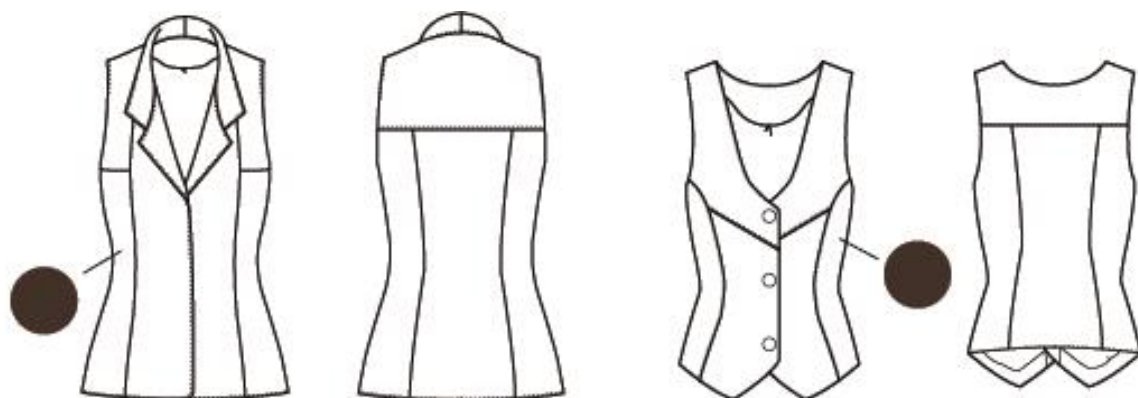
NIKUMAA, Hanna 2017-04-27 Loppupalaute. [Facebook-keskustelu].

Taulukko 1. Nahan kulutustaulukko. 2017. Sovellettu Kemin nahkatarvike Oy.

Taulukko 2. Nahan kulutustaulukko. 2017. Lakso Tytti.

LIITTEET

LIITE 1: Mallistolakana

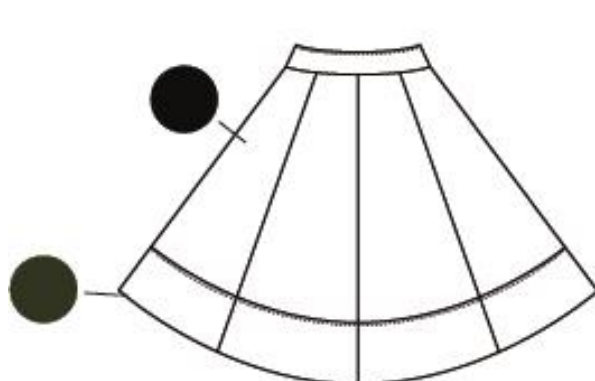

Liivi herrainkauluksella

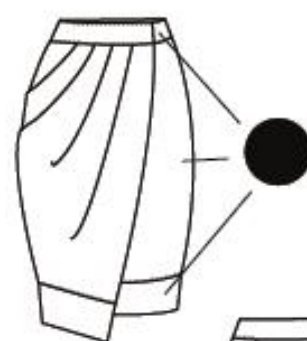
Napillinen liivi

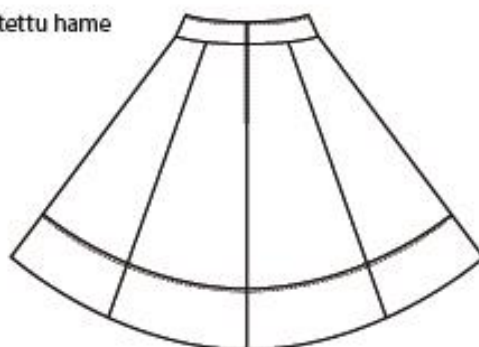
Jakku

Kellotettu hame

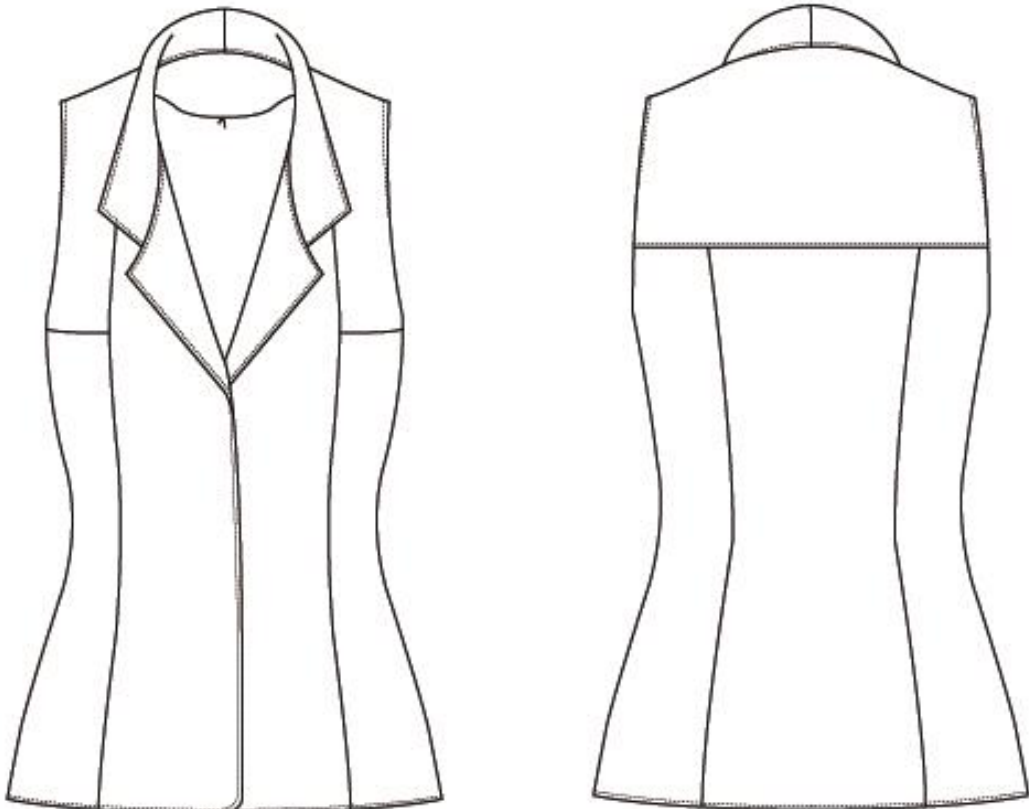

Kietaisuhame

LIITE 2: Esityskuvat

LIITE 3: Tuote- ja materiaalikortit

Tuotekortti: Kolarin Suutari HaNi		Suunnittelija: Tytti Lakso	
Tuote: Liivi herrainkauluksella		Koot: 34 - 40	
Materiaalit Päällinen: Poronnahka Vuori: 100 % Viskoosi		Värit: Ruskea	
Lisätarvikkeet Lanka: Serafil col. 1224, vahvuus 40		Hoito-ohjeet Tarvittaessa poista tahra kostealla liinalla. Rasvaa nahkaa tarpeen vaatiessa.	

Materiaalikortti: Kolarin Suutari HaNi

Suunnittelija: Tytti Lakso

Tuote: Liivi herrainkauluksella

Tarvittaessa poista tahra kostealla liinalla.
Rasvaa nahkaa tarpeen vaatiessa.

Materiaalit

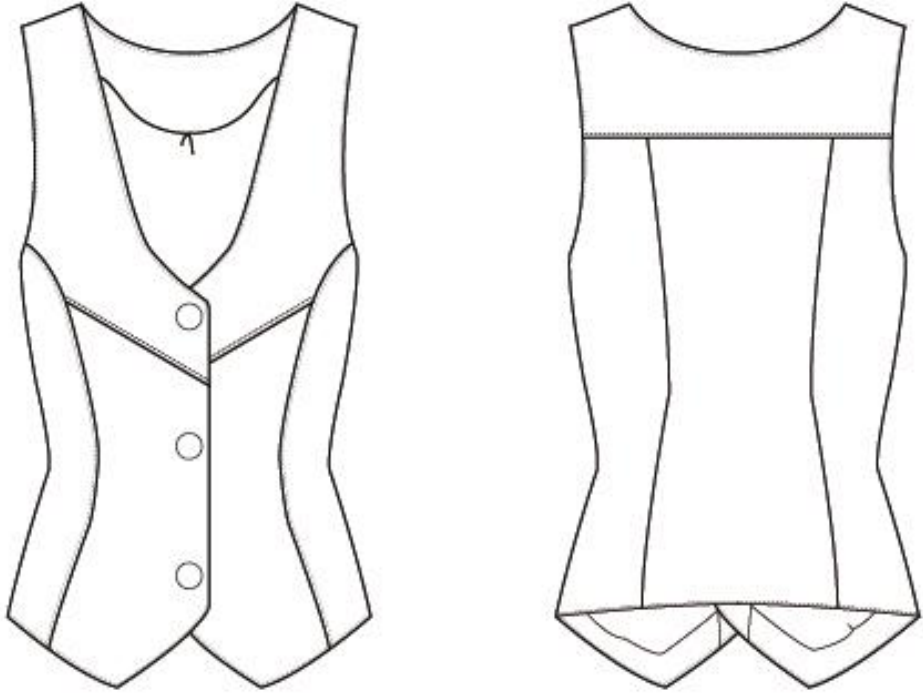

Päällinen: Poronnahka

Vuori: 100 % Viskoosi

Värit:

Ruskea

Tuotekortti: Kolarin Suutari HaNi		Suunnittelija: Tytti Lakso	
Tuote: Napillinen liivi		Koot: 34 - 40	
Materiaalit Päällinen: Poronnahka Vuori: 100 % Viskoosi		Värit: Ruskea	
Lisätarvikkeet Lanka: Serafil col. 1224, vahvuus 40 Napit: leveys 2 cm		Hoito-ohjeet Tarvittaessa poista tahra kostealla liinalla. Rasvaa nahkaa tarpeen vaatiessa.	

Materiaalikortti: Kolarin Suutari HaNi

Suunnittelija: Tytti Lakso

Tuote: Napillinen liivi

Tarvittaessa poista tahrat kostealla liinalla.
Rasvaa nahkaa tarpeen vaatiessa.

Materiaalit

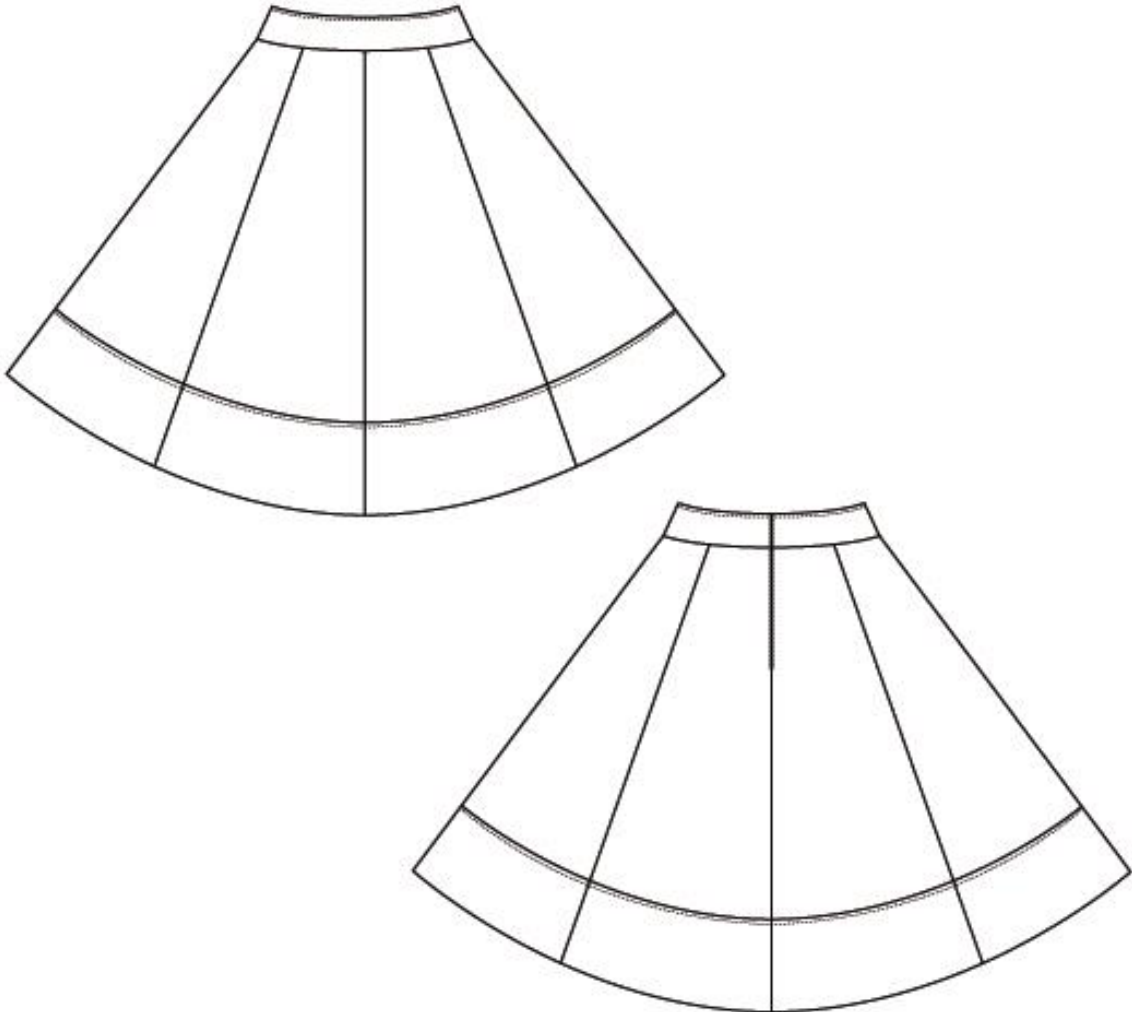

Päällinen: Poronahka

Vuori: 100 % Viskoosi

Värit:

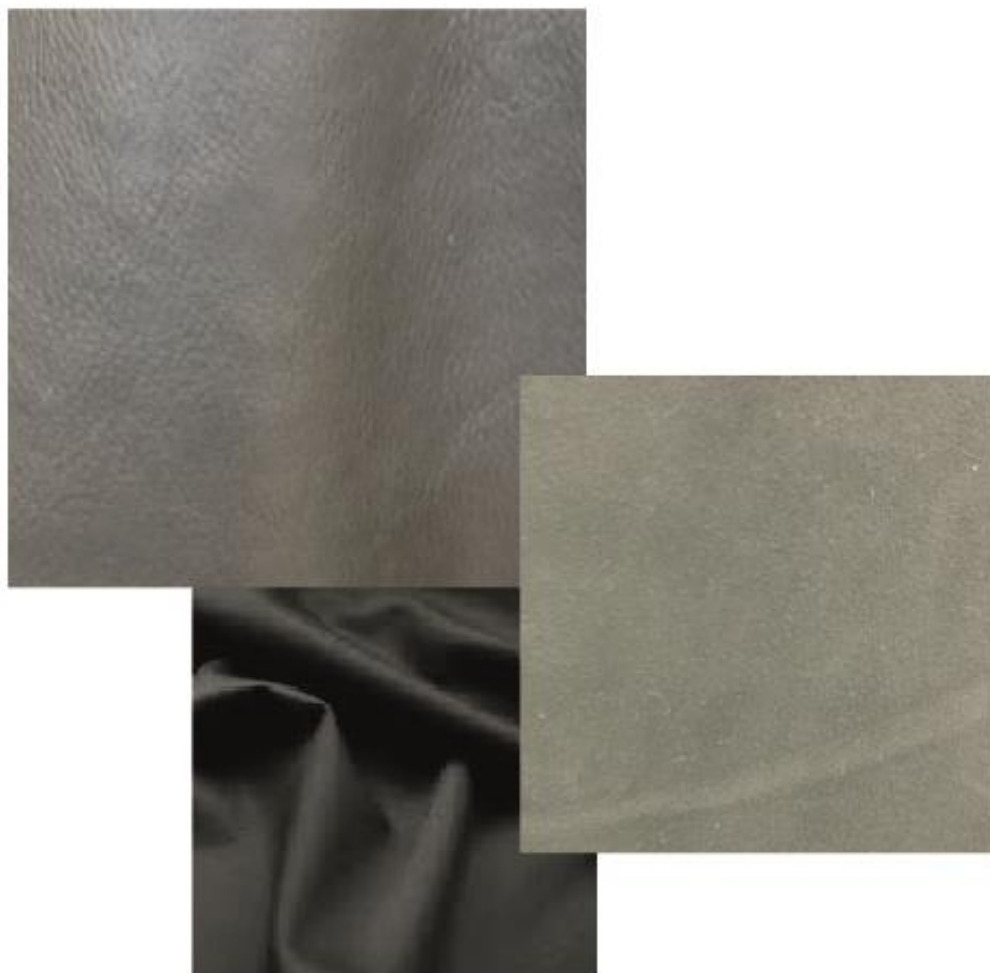
Ruskea

Tuotekortti: Kolarin Suutari HaNi		Suunnittelija: Tytti Lakso	
Tuote: Kellotettu hame		Koot: 34 - 40	
Materiaalit Päällinen: Poronnahka Lampaanmokka Vuori: 75 % Triasetaatti 25 % Polyamidi		Värit: Musta Metsänvihreä	
Lisätarvikkeet Langat: Serafil col. 4000, vahvuus 40 Gütermann col. 861 Vetoketju, 35 cm		Hoito-ohjeet Tarvittaessa poista tahra kostealla liinalla. Rasvaa nahkaa tarpeen.	

Materiaalikortti: Kolarin Suutari HaNi

Suunnittelija: Tytti Lakso

Tuote: Kellotettu hame

Materiaalit

Päällinen: Poronahka
LampaanmokkaVuori: 75 % Triasetaatti
25 % Polyamidi

Värit:

Ruskea